

Felelős szerkesztő
MURANYI JOZSEF.
 Szerkesztőség:
 Kassa, Harang-utca 9.
 Telefon: 150.
 Megjelenik minden nap
 délután 5 órakor.
 Egyes szám **2** krajcár
 (4 fillér).
 Hirdetést nem ad vissza
 a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, KEDD, 1911. JANUÁR 17.

HETEDIK ÉVFOLYAM. — 13. SZAM.

Előfizetési árak:

Kassán:
 Egész évre . . . 14.—
 Fél évre . . . 7.—
 Negyed évre . . . 3.50.
 Egy órára . . . 1.20

Vidéken:
 Egész évre . . . 20.—K

Kiadóhivatal:

Kassa, Harang-utca 9.
 Telefon: 150.

Hirdetések pett sor szá-
 mítással díjszabás szerint

Két beszéd.

Kassa, jan. 16.

A parlamenti rutin — hogy né-
 hány szóval jellemezzük azt, a mi a
 képviselőházban történt — vereséget
 szenvedett a szakértelemmel szemben.
 Apponyi Albert grófnak az ellenzéki
 lapok által agyondicsért beszédét egy
 kis baleset érte, a többség szónoka
 Madarassy Beck Gyula báró, fiatal
 héja módjára fölébe emelkedett és
 fényes tollazatát megtépázta.

Apponyi beszéde magasröptű volt,
 mikor Magyarország függetlenségé-
 nek gyönyörű eszméjét fejtegette; de
 mi tagadás benne, gyenge volt, mi-
 kor a bankról beszélt. A mily mesz-
 szire világító fáklya az érteime, a
 míg valamely tárgyról általánosságban
 szónokol, apró mécsnek a pislogása a
 szaktudása és a szakértelme.

Ez az egyszerű magyarázata, hogy
 a parlamenti tornán, minden nagy rou-
 tinja dacára, Apponyi gróf alul ma-
 radt. Madarassy-Beck Gyula egy pom-
 pás, alapos szaktudásra, éles judici-
 umra valló, teljes lélekjelenléttel, az
 első parlamenti felszólalások elfogult-
 sága nélkül elmondott beszédével fe-
 jére nőtt az ellenzék ünnepezt szóno-
 kának, s a munkapártot felvillanyozta.

Ez első munkapárti sikert követni
 fogja a többi. A párt tagjai közül
 többen készülnek felszólalni, hogy a
 hallgatva szenvedő többség látványa
 helyett egy másféle többség látványá-
 val szolgáljanak. Oly többség látvá-
 nyával, amely a közgazdasági kérdé-
 seket a nemzet élő szükségletei és
 nem politikai jelszavak szerint itéli
 meg. Oly többség látványát, amely
 önértzetes, tudatában van erejének és
 igazságának s amely nem számbeli
 sulyával, hanem értelme és tudása fő-
 lényével védi a parlamentben eloglalt
 pozícióját.

Ha Apponyi beszédéből sokan nem
 érezték is ki, mi kiérettük, hogy za-
 varban van. Nemcsak azért, mert ne-
 ház és bonyolult szakkérdés tágas
 barlangját és szövevényes utvesztőjét
 kellett megvilágítani szaktudása kis-
 ded mécsével; hanem azért is, mert
 a saját legjobb meggyőződése ellen
 kellett beszélnie.

Köztudomásu, hogy két év előtt,
 mikor a bank-kérdés égetővé vált,
 gróf Apponyi a közös bank mellett
 foglalt állást. Hiszen a függetlenségi

pártban kitört testvérháboru füstje is
 az ő beszéde alatt gomolygott fel leg-
 először. A képviselőházban azért szó-
 lalt fel, hogy a függetlenségi párt
 ugynevezett kormányképességét védje
 és oltalmazza. Akkor süvöltött bele
 szavaiba Justh Gyula éles hangja:
 „de a magyar, külön bankot nem
 engedjük“.

„Nem engedjük?“ Ki ellen oltal-
 mazta valjon? Bizony azon függet-
 lenségiek ellen, a kik Apponyi vezér-
 lete alatt az alkotmánypárttal való fu-
 ziónak, illetőleg egy új, kormányké-
 pes pártnak az utját egyengették.

Minden lap megirta akkor — és
 senkitem cáfolta meg — hogy Ap-
 ponyi gróf „nemzeti csapásnak“ je-
 lentette ki a függetlenségi körben az
 önálló bankot. Esténként akkor az
 volt a kedves témája, hogy „ez egyet-
 len jól bevált közös intézmény“ hasz-
 nát fejtegette. Akkor az önálló ban-
 kot nem tartotta másnak, mint az
 ország pénzügyi romlásának.

Igaz, hogy Magyarországon köny-
 nyen felejtene, de oly könnyen és
 oly hamar mégsem, hogy Apponyi
 gróf két, sőt másfél év előtt vallott
 bankálláspontjára ujságotvasók és poli-
 tikusok ne emlékezzenek.

Sárgaságba esett lámpák.

Megromlott a közvilágítás.

Ki felelős érte?

A városatyák ugylátszik egyéb bokros
 elfoglaltságuk mellett nem érnek rá észre-
 venni, hogy közvilágításunk feltűnően le-
 romlott. Mintha sárgaságba estek volna a
 gázlámpák, busan, szomorúan gyöngye fény-
 nyel pislákolnak a sötét éjszakában, mint a
 hallott mécses. A legtöbb gázlámpáink izzó
 harisnyája csak alsó felén izzik át, felül tompa
 sárga fényben rezeg, mintha már végét járná.
 A gáz hő erejében vagy a harisnyák ros-
 zszaságában rejlik ez a bántóan mucsai vi-
 lágítás, azt nem mi vagyunk hivatva eldönteni.
 Csak azt tudjuk, hogy a harisnyák izzásba
 hozatalánál, nem a gáz fényessége, hanem
 a légszesz hőereje a fontos. Már pedig, a
 még abban az időben hozott gázszerszódé-
 sünk, mikor még nyílt lángú égőket hasz-
 náltunk, nem kötelezi a gyárat a légszesz
 kalóriájának fokozására. A gázgyár csak arra
 köteles, hogy bizonyos meghatározott számú
 gyertyafényt elérő légszeszt termeljen. Fel
 kell tennünk, hogy a kassai gázgyár telje-
 sen megfelel szerződési köteleességének. Ter-
 melése mindenesetre fedi az előirt gyertya-
 fényt. De hát mi vizsgálató van ebből a
 számunkra, ha nem a légszesz hőerejére fok-

tetik a fősulyt s ezzel nem tudják kellő fe-
 her izzásba hozni a harisnyákat. Vagy ta-
 lán az izzó harisnyák rosszak, alkalmatlan-
 nok a közvilágításra?

Mi nem vagyunk gázzsakértők, csak
 azt konstatáljuk, amiről nap-nap után bán-
 tóan meggyőződöttünk. Mi csak azt látjuk,
 hogy a gázlámpák ilyen pislákoló fény mel-
 lett, nem elégtük ki a közvilágítás szükség-
 letét és az utcákat rideg sötétségben ma-
 rasztalják. Mi csak azt látjuk, hogy est az
 állapotot a közintézményekkel többlet törődő
 tanács, már régen megszűntette volna. Mert
 módja van, hogy az elavult régi szerződést,
 mely már a technika mai állásának meg-
 nem felel, kellő erélyvel módosítsa. A gáz-
 gyár igen nagy haszonnal dolgozik, amit az
 érdekeinek rendkívül kedvező szerződésnek
 köszönhet. A gázgyártól tehát igazán el-
 várja a város fogyasztó közönsége, hogy
 kellő hőerejű légszeszt termeljen. De ha
 nem a gáztermelésben volna a hiba — amit
 határozottan nem állíthatunk — akkor is
 vegyen annyi fáradságot magának a város,
 hogy szakértők állapítsák meg a közvilági-
 tás romlásának okát.

Egry Károly tanárt, a kiváló fizikust
 kiintrikálták a gáz ellenőrzéséből, mert
 kalorimetikus mérésre sürgette a várost.
 Lemondása után, van e valaki, aki ellenőrzi
 a gázgyár termelését, ezt nem tudjuk. De
 hogy városi tisztviselő ilyen, naponkinti
 esti két órai munkára, ingyen aligha vállal-
 kozik, bátran támadhat az a gyanunk, hogy
 az ellenőrzés hónapok óta szünetel. Vagy
 ha van is ellenőrzés, az csak olyan, aminőt
 — ingyen szoktak csinálni. A város közön-
 ségének eminens érdeke kívánja, hogy a
 városi tanács foglalkozzék ezzel az ügyvel.
 Ez sokkal fontosabb, általánosabb érdek,
 mint a telekértékelkedés ideája.

Japán thea-est.

A szanatórium mulatsága.

A jótékonycélu mulatságokat az utóbbi
 időben bizonyos hideg tartózkodással fo-
 gadta a közönség. Nem is esoda, mert alig
 volt táncmulatság, hogy ne kapaszkodtak
 volna a jótékony cégre. Ez a cégér
 hangosan riktott, de rendszerint keveset
 nyújtott. A mulatva jótékonykodó közön-
 ség csalódottan távozott, a lapok hasábjait
 alaposan igénybe vett előzetes jelentések
 után a mulatságból s kezdte a valójára he-
 lyezni a csalogató sipszót. Persze a látható
 jelekkel működő humanisztikus egyletek is
 megérették ezt a visszahatást s igazán erős
 akciót kellett kifejteniök, hogy a közönség
 kedvét visszahódítsák. E téren a József kir.
 herceg Szanatórium-Egyesület kassai választ-
 mánya igazán legtöbbet tett. Mulatságainak
 programja megolvastotta a jeget s mint a
 szombati japán thea-estélyen láttuk, oly kö-
 zönséget verbovált a ragyogó terembe, a
 minél szebbet már várni se lehet. Kassa
 előkelőségei, egy a polgári, mint egyházi és
 katonai rendből, valamint a polgárság osz-
 tálykülömbőség nélkül, mint egy nagy nemes
 gondolatalt összesereglett tábor, töltötték be
 a termet. Fényesóró csillárok ragyogó zu-
 hataga pompásan kiemelte a terem ezer

szinben tarkázó panorámáját s az estélyi ruhák, a csillogó uniformisok közé megkapó színlótokat vegyített — a hölgyek japán kimonója.

Azt hisszük, innen is datálódik a siker. Az originális ötlet, hogy a terembe varázsolják a messze Nippon tengermosta világának edes hangulatait, nagyban hozzájárult a siker teljességéhez. Játékos jókedvvel éltek be magukat kecses, bájos hölgyeink a kimonók susogó, fantasztikus díszítésű selymébe s ha *Itó* márki ur, a Mikádó teljhatalmu kancellárja véletlenül ide tévedt volna, aligha vagyódott volna vissza papírházba, krizantémos hazájába. A hangulatot teljessé tette hölgyeink exotikus tancsa. A hozzája illő buja, keleti muzsika harmonikusán egészítette ki a legyezős, ernyős, kimonós hölgysoportot. Megvesztegető ritmikával végig tiptegtek a dobogón, kecses fejbiccentéssel a közönség felé, majd szépen szilázalt tancba oszolva, azután hatasos tablóba állítva, élénk varázsoltak a japán nők játékos, derűs világát. Ezt a szép jelenést egy kitűnő műsor tette érdekessé, míg a hangverseny után a stilszerűen kidíszített színpadon kezdődött az élet, ahol a japán ruhákba öltözött hölgyek szolgáltattak illatos theát, sendvicset és a kinek kedve tellett benne: pezsgőt is. Volt tombola, minden jegyre nyeremény esett. Ez alatt a terem-ből a székeket kihordották s aztán kezdődött a tánc hajnalig.

A hangversenyt a *Pillangó kisasszony*, Puccini operájának nyitánya vezette be. Neidhardt Alajos karmester vezetése alatt a 34-es zenekar művésziesen interpretálta a mű zenei szépségét. Az első szülő szám: Ennserné szül. murbruki Wéber Margit ének-művészetének hozott nagy sikert. Tschakovsky, Schumann, Kun László dalait sok éréssal, finom ének tudással, hangulatosan, megkapóan énekelte. A közönség halás volt az élvezetért s lelkes tapsal honorálta az élvezetes előadást, melyet igen ügyesen kísért Prighuber Brunó hadnagy. Ezt követte a japán legyezős tánc, melyet Bernáth Gréte, *Bethlenfalvy* Edith, gr. *Hardenberg* Ily, *Hensch* Edith, *Kozák* Ida, *Péchy* Lonsi, *Szmevcányi* Zsófia, *Weiser* Adrienne igen bájosan, kecsesen lejtettek. Az est szenzációja *Kerekjártó* Duca, a 9 éves hegedűművész, Hubay Jenő csodagyerek tanítványa volt. Mendelsohn hegedűversenyét játszotta olyan érett felfogással, precizitással, mint egy kiforrott művész. A közönség rendkívül lelkesen fogadta és többször a dobogóra hívta. A hangulat fokozására szolgált a japán esernyős tánc, melyben *Balla* Irén, *Balla* Klára, *Bittelmeier* Mariska, gróf *Hardenberg* Páky, *Kircz* Margit, *Mihalik* Magda, *Pöckh* Stef, *Rados* Magda, *Schirger* Mártha, *Wlaschütz* Elena vettek részt s pompás összetanulásban rendkívüli hatást keltek. Ismét Ennserné urnő következett s első száma után még frissen élt a hatás, amikor a dobogóra lepett, riadó taps fogadta. A művész asszony Brahms, Grieg, Hubay dalaival excellált. Japán nemzeti tánc zárta be a műsort s ezt a hatásos számot *Bessenyei* Ella, *Deil* Emma, gróf *Hardenberg* Páky, *Hoffor* Margit, *Naményi* Ilus, *Neuwirth* Vilma, *Pető* Manci, *Ruisz* Irén, *Wlaschütz* Elena megvesztő bájosággal tiptegtek.

A terem sajnos oly tömött volt, hogy a jelenlevők műsorát csak hiányosan tudtuk volna adni. De azzal is teljes lesz tudósításunk, ha érdem szerint felemlítjük *Matsner* Samuné urnőt, a szanatórium titkárát, akitől a kitűnően sikerült szerencsés ötlet származott s aki a japán tea-estét lelkes odaadással igazán ritka sikerre vezette. A felvidéki szanatórium áldásos működésében fog munkája gyümölcsözni s ez a legszébb jutalom, amit — kaphat.

Berger nagy kávéház

az előkelő közönség találkozóhelye.
Hangversenyek mindennap.
Chikágó Karambol asztalok.

Premier-est a színházban.

A barrikád.

Paul Bourget 4 felvonásos színműve.

Franciaországban most a legélesebb a forradalmi szindikalisták harca, melyet a bourgeoisie és a szocialista szakszervezeti mozgalom ellen folytatnak. Amazt alapjában támadják meg, mert a jövő társadalom kiépítésénél mitsem akarnak a mai társadalmi berendezkedésekből felhasználói; ezt pedig a taktikája miatt tartják elvetendőnek, mert úgy látják, hogy a szocializmust elpolgárisítja, degenerálja. A szindikalisták folyton folyó harcot akarnak, szünet nélküli, egymásba kapcsolódó küzdelmeket idéznek fel, csak azért, hogy szítsák a proletariatus gyűlöletét és elkeseredését s mindinkább közelebb hozzák a nagy harc — az általános sztrájk napját.

A szindikalista mozgalom eme kilengéseinek a rugója az az irodalom, mely erős revízió alá veszi az eddig kialakult szocialista felfogást és a sajtóban, könyvekben és röpiratokban éppen olyan éles kritika tárgyává teszi, mint a népgyűlések szószékei. Szindikalizmus és szakszervezeti mozgalom tehát élénk ellentétben állanak és a napról-napra folyó vitákban minduntalan szembe kerülnek egymással az ellentétes felfogások bizonyítékai, de mindjobban hódít a szervezett munkások között és mindinkább elterjedt lesz a forradalmi szindikalizmus. Ennek a violence proletaire, az erőszakos proletárpolitikára az ideálja, és a sabotage, az amerikaiázás, a sztrájkok a fegyverei, melyek a polgári társadalom testén is fájó sebeket ütnek.

A vitában szót kér hát a polgári osztály is és érdekes, hogy ő, akinek a bőréről van szó, akármelyik irány győzedelmeskedik is, belemege a vitába a fölött, melyik harcmódot helyesebb. Persze a forradalmi szindikalizmus nincs inyere a polgárságnak s ez ellen kérelhetetlenül állást foglal, ami csak újabb bizonyítást szolgáltat arra, hogy a proletároknak nincs mit varnia a polgári társadalomtól s még jobban felszítja a harci kedvet.

Paul Bourget, a kitűnő író is beállt a bourgeoisie harcolói közé és a színpadról igyekszik a szindikalizmust kompromitálni. Egy nagyiparost állít élénk, aki valódi atyja a munkásoknak (ez a ráfogás az, amit a szindikalisták a legmaróbban gunyolnak s ami ellen a leghevesebben tiltakoznak) s akinek a fia (Philippe) meggyőződésből szocialista is. A gyárosnak egy munkásleány (Louise) a szeretője, akit annyira becsül, hogy nőül akarja venni. A leány hálaiból, mert jó volt a családjához, kitart a gyáros mellett, de titokban egy munkást szeret, Langouët-t, aki anélkül, hogy tudna a leány szerelméről, szintén szereti őt, de gyűlöli is egyszermind, mert a gyáros képméne és a munkások árulójának tartja. Langouët gyűlölete annyira fokozódik, hogy a gyáros fia iránt érzett ifjúkori barátságát is legyőzi és a szindikátussal egyetértve, sztrájkba kényszeríti a munkástársait. A sztrájk bukásba sodorná a gyárost, ha egy öreg hű munkása segítségére nem állana és sztrájköröket nem szerezne, akik kimentik szorongatott helyzetéből azáltal, hogy fenntartják a gyár üzemét. Louise, aki Breschard gyárában a nőmunkások munkavezetője, rábeszeli társnőit, hogy ne csatlakozzanak a sztrájkhoz, de amikor meglepi Langouët-t, hogy a sztrájkörök által gyártott árukat a szindikátus megbízásából fel akarja gyujtani, kilép tartózkodásából s megvallja neki szerelmét, ami által visszatartja a büntett elkövetésétől s végleg elszakad a gyároستól. Langouët-t a gyárosok szövetsége kizárja a munkából, Breschard jó szíve azonban segítségére van a szindikátustól is elhagyott munkásnak s anyagi támogatásban részesíti, hogy önállósíthassa magát.

Körülbelül ez a darab magva, melyhez még sok egyéb epizód fűződik s mind

együttvéve azt igyekszik bizonyítani, hogy a bourgeoisie és a proletaire osztály között nem áll egy olyan torlasz, mely őket szükségképpen egymás ellenségeivé tenné. A barrikád csak mesterséges és a szindikátusok vezetői építik fel, hogy magoknak erős pozíciót teremtsenek.

A színmű szerkezete laza és összevissza roskadozik a belépréslt vita beszédektől, melyek Bourget dialektikájának nem nagyon valnak dicsőségére. A specialisan francia vonatkozású, bennünket közelről nem is érdeklő szocialis harcok megrajzolása annyira naiv és nehézkes, hogy még tárgyának bennejlő érdekességét is elveszti.

Az előadás vonatottsága mellett is igyekezetet mutatott — Komjáthy, Breschard gyáros szerepét erőteljesen játszotta s heves vérmérsékletével magyarázta naivitását. Langouët munkavezetőt Majthényi sok jó megfigyelésre valló markáns vonással rajzolta meg. Louiset, aki az érzelmi motívumok forrása, Hevessi Mariska kedvesen adta. Philippet, a gyáros fiát, Bársony Aladár jelenítette meg helyes felfogással és elegánsan. Igen szép és karakterisztikus volt Bartha István játéka, a hűséges öreg Gaucheron munkás szerepében. A szindikátus kiküldöttét nem Ujvarira kellett volna osztani, mert ennek jelenléte a darab legexponáltabb része, amibe drámai erőt és komolyságot kell vinni s ez persze nem sikerülhetett Ujvárinak.

Nem helyeseljük azt sem, hogy bemutatató ismét vasárnapra esett, mert tudvalevőleg ezen a napon van a nézőtér a legnagyobb közönség, mely zavarja az előadást s a színészeket kihozza a sodruk-ból. A bemutatató-előadást sokan nézték meg és a második felvonástól kezdve erősen tapsolták is a szereplőket.

(—r.)

Andrássy nagy kávéház!

Tulajdonos: Szentgyörgyi Ferenc.

BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOK

:: 7 UJ BILIÁRDASZTAL ::

Minden szombaton

≡ katonazene-hangverseny. ≡

Vasárnap, hétfőn, kedden és

csütörtökön este cigányzene.

HIREK.

A kassai tőzsde.

Arad város küldöttsége tisztelt Székely Ferenc igazságügyminiszternél, a küldöttség szónoka *Tisza* István gróf beszédeben kifejtette, hogy mily szükséges és közgazdaságilag fontos az, hogy a vidéki gócpontok tőzsdét kapjanak. A tőzsdének csak akkor van jelentősége, ha mellette tőzsdébiróság működik. *Székely* Ferenc kijelentette, hogy *Tisza* beszéde meggyőzte a vidéki tőzsdék jelentőségéről. Szükség van a vidéki entoriumokban tőzsdére már csak azért is, hogy a budapesti tőzsde és tőzsdébiróság munkája, mely egyébképen a legnagyobb dicsőretet érdemi — apasztassék és decentralizáltassék. Az új perrendtartásban életbe lépésénél felhatalmazást fog kérni a Ház-tól, hogy az igazságügyminiszter esetrelétre engedélyezhessen tőzsdébiróság felállítását. Ha ez meglesz, semmi se állja útját, hogy Arad megkapja a tőzsdét.

Ezeket a szavakat jó lesz megjegyezni. Kassán már évek óta szó volt a tőzsde létesítéséről. A terv, ha jól tudjuk, azon mulott, hogy az 1868. évi perrendtartás szerinti, nem lehetett volna Kassán tőzsdébiróságot állítani. Ez az akadály, az igazságügyminiszter szavai után elhárítható s

igy megadott a mód, hogy pénzügyi körei, a kereskedelmi és ipari tényezők komolyan foglalkozzanak a tőzsde létesítésével. Arad bár előrehaladottabb gazdasági gócpont, mint Kassa, de városunk mégis a felvidék központja s a felvidék vállalatának, pénzintézeteinek bevonásával, a tőzsde forgalma biztosítva volna. Mint gabonapiac, Kassa jelentékeny forgalmat produkál, ezt is figyelembe kell venni az illetékes tényezőknek. Remélhetőleg, hogy a kamara is szívesen vállalja az előkészítő munkát.

— Vidéki előfizetőinket tisztelettel föl-kérjük, hogy az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be. A NAPLÓ előfizetése egy évre 20 K, félévre 10 K, negyedévre 5 korona.

— A csapatfelügyelő Kassán. Frank Liboriusz csapatfelügyelő szombaton Kassára érkezett s itt szemlét tart a garnizon felett.

— Kassa közegészségügye megjavult. Tíz év előtt, a népszámlálás szerint Kassának 48090 lélekszáma volt. Ebből a halálozási percent 29.5 százalékot vette. Ez most, tíz év elmúltával Wandracek Jenő dr. tiszti főorvos örövendve jelenti, hogy a halálozások arány száma alaposan lecsappant, 1910 ben, mindössze 19.7 százalékra rugott. A születések száma a múlt esztendőben jóval több volt, mint a halálozások száma. Kassa közegészségügye tehát az utolsó évtized alatt jelentékenyen megjavult. Ebben része van a vízvezeték és csatornázásnak, miután a jó víz és higiénikus csatorna rendszer elejét vette a fertőző kórok kiűtésének. A gyermekhalandóság terén, különösen javult a helyzet. Ezt kü önös elismeréssel fogadjuk, nem tudjuk elhallgatni, hogy közegészségügyünk javulása annak a minden kiterjedő gondosságnak köszönhető, melyet Wandracek Jenő dr. tiszti orvos nagy buzgósággal kifejt.

— Adományok. A lefolyt héten a Népkönyha javára adakoztak: Fuchs Gyuláné, Grünstein Samu, báró Melczér Malvin, Rösenberg Vilmosné 20—20 K., dr. Weizer Ernőné 15 K., dr. Gádor Gézáné, Pollák Lajosné, Schwarcz Vilmos, W. A. 10—10 K., dr. Tyrnauer Mórné 6 K., Halmos Józsefné, Schwarc Józsefné 4—4 K., Kertész Samuné, Klein Lajosné, Matzner Samu és neje újévi megváltás, özv. Weizer Edéné 5—5 K. Természetben: Csányi műmalom 1 zsák liszt, Pasternák Jenő 10 kg. rizskása, Moskovics Miklósné 1 zsák liszt. A vezetőség hála köszönését fejezi ki El-látást nyert 900 egyén.

— Templomépítés a javítóban. A növendékek és a személyzet nagymérvű szaporodásával szűknek bizonyult a javító-intézetű róm. kath. kápolna. Az igazságügyi kincstár most elrendelte, hogy 150 000 korona költségen egy templom építessék. Wachtl Elemér budapesti építész-művész fogja felépíteni a templomot, aki az Erzsébet-emlékmű pályázaton díjat nyert, s egyike a legkiválóbb tervezőknek.

— A haditengerészet. A kassai Uránia színházban kedden és szerdán este 8 órakor a budapesti Uránia színház nagy-sikerű ujdonsága kerül színre, amelyet De Sgardelli Caesar és Gabányi István irtak. A darab 3 felvonásra oszlik, 170 színes állókép és tíz mozgófénykép szerepel. A haditengerészet Budapesten oly nagy sikert aratott, hogy előreláthatóan Kassán is hasonló sikerben lesz része. Az első felvonás címe: „A hadihajó hajdan és most”. Végig-vezet bennünket a hadihajók legrégibb típusaitól kezdve a legmodernebb hajóóriásokig. A második felvonás címe: „Élet a hadihajón” s a harmadik felvonásé: „Egy ten-geri harc”. A szebbnél-szebb, rendkívül érdekesítő álló és mozgóképek teljesen ki-elégítik kívánságunkat és tudásszomjunkt, amelyet haditengerészetünkről tudni akarunk. A szerzők érdeklődésünket állandóan le-

bilincselve tartják, beavatnak bannünket a hadihajók eddig is ismeretlen világába s amikor az előadásnak vége lesz, ismeretekben gazdagodva, egy kellemesen eltöltött est emlékeivel leszünk gazdagabbak. A közönség és a katonaság körében osztatlan érdeklődés nyilatkozott meg már mostan az érdekesítő darab iránt. A darabot ifj. Kemenczky Kalmán joghallgató, a Felsőmagyarország belmunkatársa fogja felolvasni.

— A legjobb és legolcsóbban kapható valódi amerikai sárcipő urak, hölgyek és gyermekek részére. Blumberg S. E. kőtszerész Fő-utca 89.

Otthon-kávéház

— fényesen átalakított új helyiség. —
Fülkék társaságok számára.
Kényelem és elegancia. ELSŐRANGU
— KISZOLGÁLÁS. Új billiárdok. —
BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOK.
NAPONTA CIGÁNYZENE.
— SZÁLLODÁNK ELSŐRANGU. —
TISZTÁN BERENDEZETT SZOBÁK.

Színház.

— Az obsitos. A Kálmán-operettekkel úgy vagyunk, hogy minél többször hallgatjuk a muzsikáját, annál több szépséget fedezünk fel a melodiákban. Az ilyen perett gyorsan el nem kopik s hatása hosszú időre megmarad. Szerdán megint műsorra tűzte a színház *Az obsitos-t*, melyben gazdagon érvényesül a kiűnő szerző buzogó inven-ciója. A címszerepet Bihari Sándor játssza, akinek megbetegedése óta ez lesz az első nagyobb szerepe. Mulatságossá teszik az operettet *Hornyai Janka, Ujvári Lajos és Baróti Jenő* kupléi, táncai, valamint jól szorophez jut *Hevessy Mariska, Bodrogi Lina és Tihanyi*.

KASSAI NEMZETI SZÍNHÁZ.

Hétfőn, 1911. évi január hó 16-án

A BARRIKÁD.

Színmű 4 felvonásban.

Személyek:

Breschard, butorgyáros	Komjáthy
Philippe, Breschard, a fia	Bársony Aladár
Langouët, munkavezető	Majthényi L.
Gaucheron, munkás	Bartha István
Tardieu, bórdíszmü-gyáros	Baróti Jenő
Bonneville gróf	Virányi Sándor
Derivière, építész	Tihanyi Vilmos
Thubeuf, küldött	Ujváry Lajos
Lalance, munkás	Serfőzy György
Louis Moiret, munkásleány	Hevesi Mariska
Cecile, Tardieu leánya	Hevesi Guszt.
Aline, Breschard leánya	Harsányi Margit
Gaucheronné	Vágóné

Műsor:

Kedden, A barrikád.
Szerdán, Az obsitos. Dalosjáték
Csütörtökön, A kis lord. Vigjáték.
Pénteken, A kis lord.
Szombaton, Cigányszerelem. Reg. op.
Vasárnap, d. u. Lotty ezredesei. Op.
este, Cigányszerelem.
Hétfőn, A balga szül. Színmű.

TÁVIRAT — TELEFON.

A bankvita.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 16.

A képviselőház mai ülésén Kabos Ferenc elnökölt.

Napirend előtt Ugron Gábor új horvát képviselő mentelmi ügyét teszi szóvá.

Elnök kijelenti, hogy az ügyet átteszi a mentelmi ügyi bizottsághoz.

Földes Béla személyes kérdésben szólal fel arra a beszédre vonatkozólag, amelyet Madarassy-Beck Gyula báró a képviselőház legutóbbi ülésén mondott el s amelyben Földes Béla személyével is foglalkozott.

Polónyi Géza is személyes kérdésben szólal fel, csak hogy elkalandozik más térre beszédében, az elnök figyelmezteti Polónyit, hogy beszéljen arról, ami miatt felszólalt. Polónyi Géza erre felszólalását abbahagyva leült.

Folytatták az Osztrák-Magyar Bank szabadalmának meghosszabbításáról szóló javaslat tárgyalását.

Gedeon Aladár Kossuth-párti képviselő az önálló bank mellett foglal állást.

Magyarország — ugymond — nem bírja el a nagyhatalmi állással járó terheket, amely terhek alatt már most roskadozik ez a kizsákmányolt nemzet. Ha ily terheket akarunk elviselni, akkor Magyarországon az ipar felleadulását kell előmozdítani.

A javaslatot nem fogadja el.

Hegedűs Lóránt munkapárti képviselő Kossuth Ferenc beszédével foglalkozik, hogy nem is oly régen a közös bank megtartása mellett foglalt állást. A javaslatot elfogadja.

Kossuth Ferenc félremagyarázott szavainak helyreigazítása miatt szólal fel.

Lukács László — Bécsben.

Bécs, jan. 16.

Ma délben Lukács László pénzügyminiszter ideérkezett.

A Habár-pör vége.

Az ügyész a vádat elejtette.

Budapest, jan. 16.

A budapesti törvényszéken ma volt a harmadik tárgyalás a Habár-pörben. A tárgyalás elején a vádlott engedelmet kért, hogy beszélhessen. Az elnök a kért engedelmet megadta. Habár Mihály kijelentette, hogy azon meggyőződésre jutott, hogy köz-tiszteltetben álló, érdemes államférfiakat igaz-talanul megvádolt. Sajnálja, hogy oly köz-tiszteltetben álló államférfiakat, mint Darányi Ignác és Apponyi Albert gróf, megvádolt és megrágalmazott. A hibát belátja s ezért most bocsánatot kér, úgy a megrágalmazot-taktól, mint a közvéleménytől, amelyet fél-revezetett.

Apponyi Albert gróf és Darányi Ignác nem kívánják a vádlott megbüntetését. A királyi ügyész hosszú beszédet mond, amelyben a vádat a vádlottal szemben elejti. Erre a törvényszék az eljárást Habár Mi-hály ellen megszüntette.

Áradi népszámlálás eredménye.

Szomoru statisztika.

Arad, jan. 16.

Az aradi népszámláló-bizottság befe-jezte munkáját s megállapította Arad város lakosainak számát. Az eredmény Aradra nézve rendkívül lesújtó. Az 1900. évi nép-számlálás alkalmával Arad lakossága 62.000 ember volt, míg mostan csak 59.250 em-ber. Így tehát, ahelyett hogy a város la-kossága szaporodott volna, 2.750 emberrel csökkent. Ezen szomorú eredmény oka az aradi lakásdrágaság és a telkek árának horribilis magassága. Amiót azután a közeli falvakban laknak sokan és ott építettnek maguknak házat.

Óriási hóvihár Spanyolországban

Madrid, jan. 16.

Spanyolországban óriási hóvihár dú-häng úgy, hogy a közlekedés majdnem min-deütt szünetel. A villa állomás mellett az express vonat a nagy hótömeg és hófúvás miatt megrekedt s már két nap óta helyét elhagyni nem tudja. Egy tehervonatot az óriási hófúvás maga alá temetett.

Legelőnyösebb tőkebefektetés a

Kassai Hitelbank

5%⁰-os jelzálogos betétje.

78 K 36 f. egyszeri lefiz. ellenében 5 év múlva

61 „ 40 „ „ „	10 „ „
48 „ 11 „ „ „	15 „ „
37 „ 69 „ „ „	20 „ „

100 koronát kap.

Bővebb felvilágosítással szolgál
a Kassai Hitelbank fő-u. 30.

A legtöbb kiállításon legelső
díjjal kitüntetett és első orvos-
tanárok által ajánlott, kitűnő
minőségű

Esterházy cognac

mindenütt kapható!

Az Esterházy cognac
a közönség kedvenc itala!

Esterházy cognacgyár
Központi irodája:
Budapest V. Csáky-u. 14.
Telefon 31-49. Telefon 31-49.

Építési és háztelkek eladása.

A gőzfürdő mellett fekvő
Gróf Andrássy-féle kert a
városi közgyűlés engedélyével
parcellázás alá kerül.

Ez a telek, három széles, új
utcával elválasztva, több építési
és háztelkekre oszlik fel
s parcellánként eladó. A fel-
parcellázott telek, amely épít-
kezésre igen alkalmas, a
központoz közel, a város
belsejében fekszik.

Az építési telkek olcsó árairól
és egyéb előnyös feltételekről
részletes felvilágosítást nyújt

dr. Halmi Béla és dr. Halmi Felix
ügyvédek társasága.
Kassa Fő-utca 25. l. em.

Farkass Mátyás

hygienikus **BORBÉLY-ÜZLETE**
Fő-utca 35. sz. a. (a Dóm mellett.)

Pontos és tiszta kiszolgálás.
Abonens vendégek részére kívánatra
különfiók. Mindennemű hajmunkák
készíttetnek. — Illatszerek nagy
választékban kaphatók.

Jégyári berendezés

óránként 450 kg. munkaképes-
séggel elsőrendű német gyártmány

négy hét alatt szállítható.

Kisebb üzemi hidegfejlesztő- és
jéggépeket gyorsan szállíthatnak

Gál és Fodor Budapest, Teréz-
körút 23. szám.

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butorminta-terme és butor-áruháza
Kassán, Fő-utca 39-ik szám alatt (saját házában)
Telefon 171. a székesegyházzal szemben. Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választéku készletet szilárdan
dolgozott butorokból minden most használt fában és stylonban, ugymint:
teljes háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalonberendezések-
ből, luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdivánok, ottománok
és mindennemű matrácokból; ugyszintén elvállalunk mindennemű
diszítési és kárpitosmunkákat is. — Továbbá nagy raktárt tartunk
szőnyegek- és függönyökben.

Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.

Szolgáljon továbbá a n. é. közönség becses tudomására, hogy a fő-
papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint
teljes menyasszonyi berendezéseket ugy helyben, mint vidéken
kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dús raktár mindennemű rézbutorokban
Specialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített
külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban.

amennyiben egy elsőrangú tömörfa (massiv) butorgyárnak a kizárólagos
elárusítását, illetve képviselését

Abauj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepes-megyék
részére átvettük és ezen kitűnő gyártmányból jutányos árszabás mellett
állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható ez a tömörfabutor
szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére.

BAUERNEBL ES FIA, KASSA

SÖRFOZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRÁLY SÖR **KORONA SÖR** **SÖTET BAJOR-SÖR**

Legújabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hűtött
sörszállító-kocsijainkban szállítat-
nak. — A különböző minőségű sörök
szállítása pafackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nem-
különbözőn árjegyzékkel kívánatra
a serfözde készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag a serfözde söre méretik ki.

Kassai Estilap

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca 64. szám alatt. (Szinházzal szemben.) Telefonszám: 21.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MURÁNYI JÓZSEF

Helyben: Előfizetési árak: Vidéken:

Egész évre	16 korona	Egy évre	20 korona
Fél évre	8 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	4 "	Negyed évre	5 "
		Egyes szám 4 fillér.	

Programm és reformok.

Az ellenzéki sajtó, de a nyugtalankodó ellenzéki politikusok előszeretettel hirdetik, hogy a kabinetnek nincs programja sem reformjavaslata s ha volna is, akkor sem kerül sorra. Az ilyen irás és az ilyen üres beszéd nem érdemelne cáfolatot, de mi a magunk gyönyörűségére csoportosítjuk, hogy mily gazdag és sokoldalú a kormány programja. Csak a belügyi reformokat tekintve, az ország nyugodt lehet, a haladás kormányrudja biztos és erős kezekben van.

A választói reform előmunkálatainak alapja a most lefolyt népszámlálás statisztikai anyaga. Amint ennek eredményei teljesen fel lesznek dolgozva, a belügyminiszteriumban hozzáfognak a reform tervezetének megalkotásához.

A másik nagy kérdés, a közigazgatási reform kérdése. Ugy tudjuk, hogy még nem dőlt el az a kérdés, hogy a reformban milyen formában és mértékben érvényesüljön a kinevezés, vagy a választás elve, de az önkormányzatot Khuen-Héderváry gróf nemesak hogy nem akarja megdönteni, hanem a közigazgatási szempontból is értékes és a történelmi fejlődés során a nemzeti élettel egybeforrott önkormányzatba annak igazi hivatása körében új életet fog önteni. Addig is, míg a közigazgatás szerves reformja megvalósítható, külön törvényhozási intézkedések egész sora lesz hivatva a legsürgősebb igények kielégítésére.

A vármegyei tisztviselők

státuszrendezése dolgában talán már ősszel törvényjavaslat kerül a Ház elé.

A városok segítésére szánt milliók teljes felhasználásáról is készül törvényjavaslat és talán hamarabb, mint sejtenék, lesz módja a törvényhozásnak a vidéki rendőrség egységes szervezésének megalkotásával foglalkozni.

A fővárosi törvény revíziója is a tervezett reformok egyike.

A közrendészeti ügykörben a cigányügy rendezésének előmunkálatai a legújabb statisztikai anyag feldolgozásával folyamatban vannak.

A leánykereskedés és a pornográfia üldözése terén a belügyi igazgatás körébe tartozó intézkedések az igazságügyi ügykörbe tartozókkal együtt az igazságügyminiszter által benyújtott — a Ház asztalán fekvő — törvényjavaslatba foglalattak bele.

Igen jól vált be az automobil közlekedés ügyének országos szabályozása, amit az bizonyít, hogy az automobil közlekedés ügye azóta is rohamosan fellendült.

További reformtervek a közrendészeti ügykörben: a tüzrendészet modern szabályozása, a névmagyarosítás formáságainak egyszerűsítése és még sok más.

A miniszteriumi szolgálatot a gyakorlati élettel megfelelő reform által akarja a belügyminiszter szorosabb kapcsolatba hozni. A közegészségügyi szolgálat terén az államosítás volna az ideális megoldás, de ennek előfeltétele: a világbéke, amely milliós tételeket sza-

badítana fel. Addig is az orvoshiány csökkentése a vidéken, a községi és kör-orvosi nyugdíjintézet létrehozatala, a kórházak szaporítása, ahol nagy kötelességek várnak még a városokra is és több más reform irányul a legégetőbb bajok orvoslására. Kész az új fürdőtörvény is.

A gyermekvédelem terén a kormányzat az 1910. év folyamán kiadott belügyminiszteri rendeletekben érvényesülő azon elvi irányzatot fejleszti tovább, mely a Széll Kálmán idejében az állami gyermekvédelemnek megalkotásakor lefektetett elveknek megfelelően azt biztosítja, — a magasztos intézmény igazi helyesen felfogott hivatásának érvényesítésével — hogy azok a gyermekek részesülhessenek az állam védelmében, akiknek erre a védelemre az állam nemesen felfogott kötelessége szempontjából — joguk van.

Céltudatos intézkedések készülnek a csendőrség bevált intézményének további fejlesztése érdekében is. A fővárosi államrendőrségnek megfelelő fejlesztése, különösen a főváros környékének az államrendőrség körébe leendő bevonása által szintén sorra kerül, amint azt a pénzügyi helyzet lehetővé teszi. Ha programok hirdetése volna a mai kormányzat rendszere, még több a belügyminiszteriumban készülő reformról lehetne számot adni, de így sok nagy horderejű munkálatról előreláthatólag csak akkor fog a nyilvánosság tudomást szerezni, amikor azokat a belügyminiszter leteszi a ház asztalára.

Husvét a politikában Miniszterek nyilatkozata.

A husvéti ünnepnapokra a közönségnek a politika felől való tájékoztatását a hírlapok teljesítették és találunk a husvét számokban egynémely illetékes tájékoztatást a kormány terveiről, néhány javaslatról és a jövő programjáról.

A miniszterelnök nyilatkozata.

Kormánynyilatkozatok közül első helyen áll Khuen gróf miniszterelnök nyilatkozata, amelyik a Pester Lloydban jelent meg és a kabinet terveiről számol be. Azt mondja a miniszterelnök, hogy már a legközelebbi időben a véderőreform három legfontosabb javaslatát fogja a kormány a képviselőházban előterjeszteni: 1. a véderőreformot, 2. a katonai büntető perrendtartást, 3. a honvédaég fejlesztéséről szóló javaslatot. A miniszterelnök azt tervezi, hogy ha az 1911-iki költségvetést letárgyalta a Ház, akkor a polgári perrendtartással kapcsolatos javaslatot tárgyalja és azután a véderőreform plenáris képviselőházi tárgyalása következik.

— Azt hisszük — mondja a miniszterelnök — hogy a véderőreformot (az említett három javaslatot) a tavaszon elintézzhetjük és ha idő marad, akkor a véderőreformhoz tartozó többi javaslatot is letárgyaljuk.

A véderőreformról.

Hazai Samu honvédelmi miniszter ugyancsak ebben a lapban a véderőreformról nyilatkozik. Az új véderőreformban, mely a két éves szolgálaton alapszik, az évi kontingens a közös hadsereg számára 159.500, a magyar honvédség számára 25.000, az osztrák honvédség számára 28.000 főben van megállapítva. A magyar honvédség kontingense ilyen módon a miniszter számítása szerint száz perccel emelkedik. A közös hadsereg eddigi kontingense 103.000

Tavaszi ujszerű angol double kelmék

Nyári costüm és ruha imqrimé selymek

Grenadin, delain, ruhavászon és finom mosóárúk

Női fehérneműek — Napernyő különlegességek

GOMBOS JENŐNÉL Fő-utca 39. szám. (Dómmal szemben).

volt, tehát itt az emelkedés 56.500 fónyi.

Uj dolog a miniszternek az a hiradása, hogy a néptanítók is kapnak önkénytelenségi jogot. Ez alatt az esztendő alatt kiképzik őket abból a célból, hogy azután az iskolákban, mint a testi nevelés instruktorjai működjenek. Hangoztatja még a miniszter, hogy a honvédség tűzértséget fog kapni.

Az egyeteméről.

A többi miniszterek közül Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a *Budapesti Hirlap* munkatársának nyilatkozott és elmondta, hogy a *katholikus önkormányzatról* szóló törvényjavaslat megalkotását egyik legsürgősebb feladatának tekinti. Szólt a *harmadik egyetemről* is. Kijelentette, hogy a tárgyalásokat úgy akarja befejezni, hogy már a *nyár folyamán elkövetkezhetik* a döntés a narmadik egyetem felállítására dolgában.

Kalandok a vonaton.

(Tulzsufolt vonat — Nincsen kocsi. — Éjjelzés a folyosón. — Éjjeli dalárda és részeg utasok.

Hiába minden anket, tanácskozás, memorandum, a *budapest-kassai* vonatközlekedés a legelhangyagoltabb, senki sem törődik vele. A direkt a felvidéki közönség kérelme folytán és számára beállított *gyorsított személyvonat*, mely a *budapesti keleti pályaudvarról* este 10 órakor indul és *Kassára* 3 óra után érkezik, már elvesztette eredeti jellegét. Ezt a vonatot, mely *Hatvanig* meg nem áll zsufozásig *megrohanják* a hatvani *vamosgyörki*, *füzesabonyi*, *gyöngyösi* és *egri*, főleg pedig a *miskolci* utasok. Illetve nem is utasok, csak *kirándulók*, akik egy-egy délelőttre és egy délutánra felutaznak *Budapestre*. Ezek a *kirándulók* minden helyet előre lefoglalnak. Nincs *podgyászuk*, rohanhatnak a *kupék* felé s mire a *kassai*, *eperjesi*, *iglói* vagy *szepességi* utas a neki beállított vonatba felszáll, a *közeli állomások* lakói már ott *dózsólnak* a *kupékban*.

Dózsólnak a szó, szoros értelmében. Egy *miskolci* vasutas kétliteres *borosflaskót* szorongat a kezében.

— Igyunk *polgártárs* és minden utasnak a *szájához* szoritja a *boros üveget*. A *kirándulók* szívesen huznak a *flaskóból*, sőt a *belső kabátzsebekből* előkerülnek *más-más színű italok*: *pálinka*, *rum* és *mindegyiknek* van *bőséges fogyasztója*.

Micsoda barbár kép, mintha a *balkáni vasutakon* utaznánk. *Kinn a folyosón*, a *vamosgyörki malacdalárda* *ragyogtatja* *tüneményes énekművészetét*. Az ember a *haját szeretné tépni* és *kiugrani* az *ablakon*.

— *Kalauz! Hol a kalauz?* — kiáltjuk *nehányan*, akik *elvagyunk szörnnyedve* a *dózsólésen*. — *Egy éjjeli vonaton*, hol az *utasok nagyrésze* a *rekontó hőségben* *összeszúfolva*, ha már *aludni nem tud*, *legalább szundítani* akar és *akkor fülébe sikolt* *10—15 borizú hang*, *dalokat énekel kétségbeesetten*.

— *Kalauz, kalauz* — kiálljuk, de *ő nem mozdul*, *hanem élvezi* az *ad-hoc dalárdát*, amibe *mindenki belezughat*, aki *Budapest—Miskolc* között lakik.

Hatvanban leszállunk és *követeljük* a *szolgálat teljesítő tisztől*, *adjon kocsit*, mert *30-nál több utas szorong* a *folyosón*, mint a *hering* a *hordóban* *összepréselve*.

— *Honnan vegyek személykocsit?* *Legfeljebb egy teherkocsit* *adhatok!* — és *nevetve megfordul*.

— *De kérem legalább azt* a *vad dalárdát* *csitítsa* el. *Hisz a szabályzat tiltja* az *éjjeli vonatokon* a *lármat*, *pláne a bömbölést*.

— *Ugyan kérem* — *vörösödött el mérgesen*. *Hiszen magyarok volnánk* vagy *mi a fene!* *Eyy kis nóta* csak *meg nem árt*. — *És megy*, *semmit sem törődve* az *utasokkal*.

Szorongtunk tovább fojtó borogzban, mintha *oda volnánk szögezve*, *mozdulni nem lehet*. *Rekedt kiáltások*, *lárma*, *egy alkoholban kilugozott tömeg*, mely oly *müveletlenül viselkedik*, hogy a *müveltebb embert szégyenérzet fogja el* *ekkora kulturátlanság* mellett.

Kassáig szó se lehetett *pihenésről*. *Miskolcra* a *részegek helyett* *koránkelő kupeczek* szálltak a *vonatba*, akik *vásárra mennek* és *vigan pálinkázva* oly *hangosan diskuráltak*, mintha *ökörre alkuoznának*.

Egy külön kocsi — *Budapest—Kassa* — *felirattal*, *ahová részeg tömeg* nem *huzódhat*, ez *minden kívánság* a *ma éjszakai kalandos utazás után*, mely *nem az első* és *nem az utolsó* ebben a *nemben*.

Katonai felszerelési cikkek

egyéves önkéntesek és tisztek részére legelőnyösebb bevásárlási hely
Lichtig Lipót
Fő-utca 103. sz.

— *Váry Gyula tavaszi hirdetésére* és *igen szép kirakatára* *felhívjuk olvasóink* *figyelmét*.

Szecesszió az orgona miatt.

A zsidó hitközség válsága.

Az orgonaellenes párt kiválik.

A *kassai neolog izraeliták* *anya-hitközségében* már *régóta felvetődött* az az *óhaj*, hogy a *Rákóczi-köruti nagy templom kibővítésével* *kapcsolatosan*, annak az *erkélyén* egy *orgonát* *állítsanak fel*. A *templomnak* *régóta állandó férfi- és gyermek-énekesekből álló vegyeskara* van, s *most már végleg elhatározták* azt is, hogy az *istentiszteleteken* *orgonakisérettel* *fogják* az *énekkar* által *előadott imák* *művészi hatását* *fokozni*.

Az *orgona felállításának* *azonban kezdettől fogva* *sok ellenzője* *akadt*, akik *nem tartották* a *demokratikus zsidó vallásfegőssal* *összeegyeztethetőnek* az *istentisztelet* *cerimoniássá* *tételét* és *nem voltak hajlandók* arra, hogy az *önmagába elmélyedő, egyéni áhítatukban* *magukat* egy *hangszer lárma* által *megzavartatni* *engedjék*. Ez a *kétségtelenül helyes* és *eredeti zsidó felfogás* *azonban kisebbségben* *maradt*. *Többségre* az *orgonát* *kivánók pártja* *jutott*, akik a *főrabbinust* is *megnyerték* *antiliturgikus eszméjüknek*. Az *áhitatában* *mezavart kisebbségnek* *ekként* *nem maradt* *más választása*, minthogy *kiválik* az *anya-hitközségből* és *egy új imaházat* *fog építtetni*, ahol a *zsidó istentisztelet* a *maga szertartás nélküli* *impozans egyszerűségében* *fog továbbra is érvényesülni*.

Premierest a színházban.

Babuska.

Szövegét írták Willner és Bodansky, zenéjét szerzette Fall Leó.

A *bécsi operettszerő társaság*, melynek *cégét* *Willner és Bodansky* *urak jegyzik*, ezuttal egy *kaecagató francia bohózatot* *mutatták meg*, hogy a *sórszagu weaner* *hamour mennyire tudja* *elsavanyítani* a *pezsgő francia szellemet*. *Igazán kezd* már *boszantóvá válni* az a *tolakodó pökhendiség*, melylyel a *bécsi ötlettelenség* *piacra dobja* a *maga féremunkáit*, azt *hívén*, hogy *silány exporteikkeivel* *világmonopoliumra* *tesz szert*. *Mig magyar szerzők* *napról-napra ujságcikkekben* *aprózzák el* *szípkázó ötleteiket* és a *módfelett elburjánzott kromik* *szellemeskedéseivel* *érik be*, *addig az osztrák életrealitás* a

maga nehézkes sörpotrohával felkap a *reklámra* és *annak az ötleteivel* *pótolja* a *szellemi termékei fogyatékoságát*, ami *egyremegy*, mert *csak az üzlet* a *fő és jó reklámmal* még a *komisz portóknán* is *pompás üzletet* *lehet csinálni*. A *Babuska*, mint *operett*, *különb*ben *sem sikerült* a *szövegíró társas cégnek*, *nem tudták* a *mesét* olyan *könnyűvé feloldani*, hogy az a *zenébe teljesen felszívódjék*. *Ők* a *jó bohózatot* *eltrancsirozták* *avégből*, hogy *közben énekekre és táncokra* *legyen alkalom*. A *kórusokat* *nem tudták foglalkoztatni* s az a *két jelenés* is *ami jutott nekik*, *ugylátszik* *csak a zeneszerző közbelépésére* *került be* a *darabba*. *Ötletnek*, *eredetiségnek*, *szellemnek* — *sehol* a *legkisebb nyoma* *sem*, ha *csak azt* *nem fogadjuk el* *annak*, hogy az *egyik primadonna* *folyton* egy *hajásbabát* *szorongat* *karjaiban* és *hogy* a *másiknak* *bukfencet* *kell vetnie*. *Ami jó van benne*, az a *francia bohózatból* *való*.

Fall Leó *zenéje* *enyhíti a szöveg* *okozta* *boszuságt*, de *egészen véve* a *muzsika* is *nagyon szerényigényű alkotás*.

Az *előadás* — *mely telt házat vonzott* — *igen sikerült* *volt*. *Várad Margit*, aki a *babás Ivettet* *játszotta* *ragyogó kedvességgel* *Hornyai Janka*, aki *egy spanyol táncosnőt* (*Rosalilla*) *adott* *diszkrét*en *féktelenkedő temperamentummal* és *Pataki Vilma* (a *trafikosnő*) *finom játékaival* *sok megérdemelt tapsot* *kaptak*. *Ujvári* (az *öreg márki*) *finom humora* *ezuttal is elsőrendű* *volt*. *Sziklai* (*Tiboriusz*) *elegáns és ügyes* *volt*, *Tihanyi* (*szinigazgató*) *ötletes és ügyes*, mint *mindig*. A *rendezés* *szép munka* és *Tihanyi tudását* *dicséri*.

— *Husvét*. *Husvét*. *Féltünk tőle*, mert *azt hittük* *dideregni* *fogunk*, *azt hittük*, *husvéthétfőjén* a *felhőknek* *kell* majd *piros tojást* *küldeni* *amért megöntöztek* *bennünket*. *Most* az *egyszer* *azonban* *csalódtunk* és *pedig kellemesen* *csalódtunk*. A *tavas* és a *napsugár* *kibékültek egymással*, *összeszövetkeztek* és *elhatározták*, hogy *megajándékozzák* a *kirándulókat*, a *vendéglősöket* is *egy kis jó idővel*. És *tündöklük* a *napsugár*, a *levegő* *tele van* *édes*, *részegítő tavasszal* és *mi örömmel* *felejtjük* *odahaza* a *télikabátjainkat* és *örömmel* *belemegyünk* a *játékába* és *tavaszt* *játszunk*.

Világhirű Kobrak-cipők!

Egyedüli elárúsítás:
Kobrak-cipők raktára
Kassa, Fő-u. 43. (a Dómmal szemben).

— **A király nyári programja.** Még nincsen minden részletében megállapítva a király nyári programja, de nagy vonásokban már ismeretes. Az uralkodó a husvéti ünnepek után visszatér Wallseeből Bécsbe és májusig ott marad. Május hónap első harmadában a király Budapestre érkezik és több hétig megint közöttünk időzik. Nincs kizárva, hogy ő felsége június végéig marad a magyar fővárosban és innen utazik Triestbe, hogy részt vegyen a „Viribus unitis” csatahajónak, az első osztrák-magyar Dreadnoughtnak vízrebocsátásánál. Az utolsó júniusi napokat ő felsége Bécsben tölti. Aztán megkezdí ischli nyaralását. Ugyanekkor Ischlnben lesz Ferenc Szalvátor és Mária Valéria főhercegnő a gyermekeivel, Lipót bajor herceg és Gabrielle főhercegnő a fiával. Külföldi uralkodók aligha fogják meglátogatni a királyt, aki minél nagyobb csendben szeretné az idén nyári pihenőjét élvezni. Szeptember első napjaiban a király rövid párnapra Bécsbe érkezik és onnan a magyarországi hadgyakorlatokra utazik.

— **Eljegyzés.** Kuhlmann Szilárd eljegyezte Aczól Sárkát Korompán. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Elfogtak egy betörőt.** A Kassai rendőrség letartóztatta Benda András, a Berger-kávéház volt kávélegényét, aki több rendbeli betöréssel van gyanúsítva.

— **Ellopott galambok.** Simkó József nagyon szereti a galambokat. Annyira kedveli e szelid szárnyasokat, hogy Szarka József biztosítási szolga fászkamrájába betört és onnan 4 fajgalambot ellopott. A rendőrség a galambkedvelő ellen megindította a büntető eljárást.

— **Véres verekedés.** Zelenyák János gyári munkás a Major-utca 18. számú házban részeg állapotban nagy botrányt okozott. Megtámadta Kassai András és egy baltával fejbevágtá. Danis Mihályt, egy másik lakót pedig egy kövel megsebesítette. Kassai András sérülése életveszélyes. Zelenyák attól félve, hogy a rendőrség letartóztatja, elillant. Most keresik a garázda verekedőt.

— **A cseléd pénze.** Rák Mária cselédeleány hónapokon keresztül keservesen összekuporgatta pénzét s a véle egy házban szolgáló Kasper Zsuzsanna ellopta. Feltröte Rák Mária ládáját és úgy vette el a pénzt. A megkárosított cselédeleány panaszt emelt a rendőrségen, mely a tettest hamar kézrekerítette.

— **Tűzvész Nagykinizsen.** Nagykinizsen, gönci járási községben tegnap délután, husvéthétfőjén egy

esür kigyuladt. Ettől a nagyszélben a szomszédos házak tüzet fogtak és a szalmafedeles házsor egy félóra alatt tűzben állott. Az abaujszántói főszolgabíró hivatal jelentése szerint 35 lakóház és 45 épület hamvadt el porig. Ember életben nem esett kár de a házi állatokban nagy a pusztulás. A kár meghaladja a 10000 koronát. Ötven család hajléktalanul maradt, a községre szorultak. Horváth Elemér tb. főjegyző, az alispán helyettese jelentést kért a tűzesetről.

— **A züllés útján** című világhírű dráma, amely Budapesten óriási sikert aratott s hasonlóképen egész Európát diadalmasan járta be *Lifka* mérnök áldozatkészségéből *szerdán*, *csütörtökön* és *pénteken* kerül az Uránia-színházban bemutatásra. A dráma cselekménye rendkívül izgalmas s az élet egy megkapó jelenetét, a züllés lejtőjére való kerülést és haladást a legnagyobb realitással tárja elénk. A dráma előadása több mint egy órát vett igénybe s a kopenhágai királyi színház legkitünőbb művészei játszanak benne. A darab scenirozása bámulatreméltó. Felhívjuk a közönség figyelmét a harmadik felvonásban előforduló gyönyörű táncra. *Kedden* frappáns műsora kacagó-estélyek vannak. Jegyek kedvezményes áron *Radó Bóláné* dohánytőzsdéjében válthatók. *Előadások alatt katonazenekar hangversenye.*

— **Zenta husvéti katasztrófája.** Zentán husvét első napján a lakosság ünnepét nagyarányú tűzveszedelem izgalma zavarta meg. Délután négyóra tájban kigyuladt a városháza szindelyteteje. A szél gyorsan terjesztette a tüzet, a lángok viharzó erővel futottak végig az épületeken. A szél áthajtotta a tűzcsóvákat a közeli katolikus templomra, a torony kigyuladt és a városháza után a templom porig égett. A városházán sok fontos irat veszett a tűzbe, az aktahalmazok tömege, a mérnökség térképei. A templom tetőzete beomlott, az elolvadt harangok ércé elhamvasztotta az ottárokat, a templomi ruhákat. Zenta tűzoltósága 5 szál legényből áll. A városban sehol sem volt víz. Vízvezeték nincs, a kutak hamar kiapadtak, s a háziurak maguk földélére locsolták a kutvizet. Az elhamvadt értékek több százezer koronára ruának.

— **Neumann M. cs. és kir. udvari szállító ruhaárú cég** Kassa, Fő-utca 27. sz. alatti ruha telepén felszereltsége a legfrissebb modellekkel dicsekedhetik. Raglánok, a legújabb divat szabása szerint, finom angol szövetek dus választékban. Naponkint érkező új árú: férfi és gyermekruha újdonságokban. Divatos színek, elsőrangú szabás. A cég árjegyzéket ingyen küld.

OTTHON-kávéház.

Fényesen átalakított új helyiség. — Fülkék társaságok számára. — Kényelem és elegancia. — Elsőrangú kiszolgálás. — Új billiárdok. — Bel- és külföldi lapok.

Szállodánk elsőrangú

Tisztán berendezett szobák.

— **A színházi hét műsorából.** *Babuska*, *Fall* Leó operettje a premieren zsufolt ház előtt ment. Ez a nagy érdeklődés eldöntötte az új, kitünő operett sikerét s azt, hogy a következő előadások, hasonló hatást fognak kelteni a közönségben. Ma és holnap szerdán megismétlik a *Babuskát*. — Csütörtökön Jókai regénye után színpadra vitt *Lőcsei fehérasszony* kerül színre. Fái Flóra játsza a címszerepet. A többi szerepekben az egész társulatrészt vesz, hogy a mozgalmos képek keretét betöltse. — Pénteken *Pataki Vilma* jutalomjátéka az *Aranyvirág*, rég nem adott bájos operett, a címszerepében. A színházi közönség nagy érdeklődéssel várja *Ivánffy Jenő* vendégszereplését, aki három estén lép fel. — Szombaton a Nemzeti Színházban kolozsális sikert aratott *III. Richárdot*, *Shakespeare* klasszikus drámájának főhősét mutatja be, míg vasárnap *Sardou*, *Robespierre* című drámájának a premierjén a címszerepet fogja játszani. Premier *Ivánffy Jenő*vel, ez nem mindennapi színházi esemény, a közönség bizonyára kapni fog rajta.

SPORT.

Bajnoki mérkőzések.

Győzött a K. A. C.

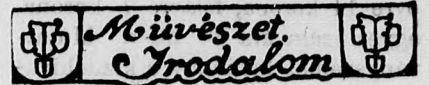
A Kassai Atletikai Club 3:1 arányban fölényes győzelmet aratott az Eperjesi Torna és Vivó Egylet fölött. A KAC., habár hiányos csapattal állott ki, erős ellenfelével szemben mégis állandó fölényben volt. A csapat minden egyes tagja kitünő játékot produkált. Különösen a védelem működött nagyszerűen. *Tóth* és *Bény* voltak itt a legjobbak. A csatársorban *Leidolf* és *Halassy* játszottak legszebben, *Gang* és *Hericz* hiánya azonban itt nagyon is észrevehető volt.

A játék lefolyása a következő volt:

Kassa mindjárt a kezdés után lerohan és *Halassy* megnyeri az első goalt. A másodikat *Leidolf* rugja büntető rugásból. *Wunsch* szerzi meg ezután Eperjes egyetlen goalját. A féldő vége felé *Leidolf* megegyezik az eperjesi kapuba juttatja a labdát. A második féldőben egyik csapat sem tud eredményt elérni s így végéremény 3:1 marad Kassa javára.

A Kassai csapat összeállítása a következő volt: Kleits—Stefán, Stiller—Boross, Tóth, Bény—Halassy, Berkus, Leidolf, Arvay, Kovács. Bíró: Crapek Ödön (PTE) volt.

Tegnap a Kassai Munkás Torna Egylettel játszott a KAC. A mérkőzés 7:0 arányban végződött a KAC. javára.

— **A Nyugat.** *Ignotus*, *Fenyő Miksa* és *Osvát Ernő* szerkesztésében megjelenő szépirodalmi és kritikai folyóirat hnsvétí száma a szokottnál is nagyobb terjedelemben a következő gazdag, érdekes tartalommal jelent meg: Babits Mihály: *Wilde Oszkár* költeménye: *Charrnides*. *Isaburo Nagai*: *Japán vélemény Tolsztojról*. *Móricz Zsigmond*: *Az Isten háta mögött*. (Regény. VIII.) *Lányi Sárolda*: *Versek*. *Szini Gyula*: *Szeretem, semmi több*. (Novella.) *Ignotus*: *Bárczy*. *Feleky Géza*: *Gézanne hagyatéka*. *Ady Endre*: *Szomorú ódák* valakihez. (Vers.) *Halász Imre*: *Egy letűnt nemzedék*. (Tizenegyedik közlemény: *Kossuth Lajos*. III.) *Gáspár Kornél*: *Versek*. *Bán Ferenc*: *Szerdától-szombatig*. (Regény. XII.) *Pásztor Árpád*: *Versek*. *Móricz Zsigmond*: *Magyarosan*. (Drámai kép.) — *Figyelő*: *Ady Endre*: *A Jókai embere*. *Nagy János*: *Tisza István és a tanárok*. *Laczkó Géza*: *Móricz Zsigmond* a Nemzetiben. *Káldár Endre*: *Barta Lajos*, *Parasztok*. *Ady Endre*: *Három arisztokrata bukás*. *Lengyel Menyhért*: *A kék madár*. *Bán Ferenc*: *Hauptman*: *Emanuel Quint*. *Peterdi István*: *Hermann Bang*: *A fehér ház*. *Turesányi Elek*: *Kafka Margit*: *Csonka regény és novellák*. *Fekete Miklós*: *Bresztovszky Ernő*: *Művészyomor és művészgög*. *Kafka Margit*: *Lengyel Laura*: *Máb királyné*. *Lengyel Géza*: *A műcsarnokból*. *Feleky Géza*: *Nagy Zsiga*. *Lengyel Géza*: *Keckeméti szőnyegek*. *Bálint Aladár*: *A bécsi filharmonikusok*.

— **Az „Aurora”** e heti (5-ik) számában *Relle Pál* kezdi meg érdekes városesztétikai cikksorozatot „Budapest revízióját”, melyet számos eredeti tollrajz tarkít. *Böloni György* írásban és képben mutatja be a fiatal magyar festőgárda egyik igen érdekes alakját *Berény Robertet*. *Novellát* *Nagy Lajos* irt „Az utolsó gyalázat” címmel, verseket *Lesznai Anna*, *Mohácsi Jenő* és *Láng Jenő*. A

Kérje a legújabb tavaszi és nyári árjegyzéket

Neumann M. cs. és kir. udvari és kamarai szállító Kassa, Fő-utca 27. sz.

Nagy választékban angol raglanok, fiu- és leánykaruhák.

Raktár ujonnan felszerelve!

gazdagon illusztrált „A Hét” című rovatban ötletes glosszák szólnak az elmúlt hét eseményeiről, a „Szemle”-rovat művészi eseményekről számol be. Nem hiányzik az eleven „Lapszemle” és a „Közgazdasági” rovat sem, mely különösen érdekes és hetilapoknál szokatlanul alapos cikkeket tartalmaz. — Az Aurorát Cserna Andor szerkeszti, megjelenik mindenszombaton és előfizetési ára: egész évre 14 korona, félávre 7 korona, egyes szám ára 30 fillér. Mutatványszámot kívánatra a kiadóhivatall küld. (V., Visegrádi-u. 3.)

TÁVIRATOK.

A Kassai Estilap távirata.

A szocialista kongresszus.

Bpest, ápr. 18. A magyarországi szociáldemokrata-párt ma délelőtt folytatta kongresszusát. A párt az összes szavazatokkal egy ellenében elhatározta, hogy a véd-erő-vitában és a választói jogért folytatott küzdelemben támogatja a Justh-pártot.

Alfonz beteg.

Páris, ápr. 18. Alfonz spanyol király Bordeauxba érkezett, hogy beteg gégéjét egy francia specialistával orvosoltassa.

Konti József szobra.

Bpest, ápr. 18. A Magyar Színház a legközelebbi napokban felállítja Konti József zeneszerző szobrát.

A zentai tüzvéz.

Zenta, ápr. 18. A tegnapi nagy tüzvézben a városháza és a katolikus templom is leégett. A templom nem volt biztosítva.

Turisták halála.

Máriacell, ápr. 18. Három bécsi turista lezuhant a szakadékba és meghalt.

Lázadó gyarmatok.

London, ápr. 18. Anglia keletafrikai gyarmataiban lázadás tört ki. A lázongás színhelyére hadihajók vonultak ki.

Öngyilkos leány.

Szekszárd, ápr. 18. Cservényi Ilona 18 éves urilány ismeretlen okból szíven lötte magát és meghalt.

Botrány a lóversenyen.

Budapest, ápr. 18. A tegnapi alagi versenyen egy peches fogadó szitkokkal illette báró Baich Péter urlovast, aki a versenyt elvesztette. Baich báró megakartta korbácsolni a szitkozódót, de a letört fogadó eltűnt a tömegben.

Haschek és Rózsa

sirkóraktár, kőfaragó
és szobrászati műhely
KASSA, Pesti-ut 9/a. sz.

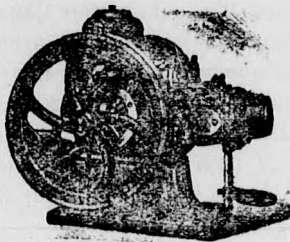
Butor.

Hurcolkodás miatt több jókarban lévő használt butor, továbbá 8 drb. vas kertipad, 1 jókarban levő takaréktűzhely, 1 Peronosporaspritz olcsó árban eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

EREDETI

BOLINDER-féle

nyersolajmotorok és
nyersolajlokomobilok

Sürgöny-
cim:

Szabóék

Telefon:

76-48

132-50

Csak

344

SZABÓ EMIL ÉS TÁRSANÁL

kaphatók.

Budapest, VI., Teréz-körút 46. szám.

Benzinmotorok. Szivógázmotorok.
Teljes malomberendezések. — Ár-
jegyzék ingyen és bérmentve.

— Kérjük a címre ügyelni. —

A dr. G. Schmidt-féle
főtörzs- és tisztiorvos

Fülolaj

gyorsan és alaposan gyógyít idő-
szakos süketseget, fülzajt, fül-
zugást és nagyothallást, még idült
esetekben is. — Üvege 4 korona.

Kizárólag kapható: Megay és Geffert
gyógyszertárban, Kassa, Fő-utca.
458

Látta már Ön

a legelegánsabb izlésben utólrhetetlen

uri-divat kiállítást?

Győződjön meg róla, hogy a legmodernebb és a legelő-
kelőbb bel- és külföldi forrásokból beszerzett

uri-divat cikkek

nagy választékban verseny áron csakis

Grósz Mór

uri-divat áruházában

Fő-utca 54. (Hadik-palota, a színházzal szemben)
kaphatók.

Angol női divatterem

nyílt meg Kassán, Deák
Ferenc-utca 38. sz. alatt.

Kosztümök, alkalmi és utcai ruhák, paletok, pongyo-
lák modern szabásban, pontosan a rendelt időre
készülnek. — Gyászruhák 24 órán belül.

Szives pártfogást kér:

SZELEY JÓZSEFNÉ.

Az életbiztosítás

legelő-
szerűbb
módja

ha azt takarékbetéttel kötik egybe. A betett összegek bár-
mikor kamatos kamataikkal együtt felvehető. Elhalálozás ese-
tén a biztosított tőke haladéktalanul esedékes. 15 év múlva, ha
a betevő életben van, tőkét kamatos kamataival visszakapja.

Befizetés: heti 1 koronás részletekkel.

Bővebb felvilágosítást szívesen nyújt a

Kassai Jelzálogbank Részvénytársaság.

KASSAI NÉPBANK

Részvénytársaság

Fő-utca 22. sz. I. em. (saját ház)

foglalkozik a bankszakmába vágó összes ügy-
letekkel. Elfogad betéteket betétkönyvecskékre
és cheque-számlára a **legelőnyösebb
módozatok mellett.**

Váltókat, kisorsolt értékpapírokat leszámítol.
Folyószámla hitelt engedélyez fedezet alapján.
Értékpapírokat, külföldi pénznemeket vesz és
422 elad. Szelvényeket díjtalanul vált be.

Felvilágosítások készséggel adatnak.